

TURİZM İŞLETMELERİNDE SORUMLU SIFATI İLE ÖDENEN KDV

I-YASAL MEVZUATA

Türkiye’de ikamet etmeyenler ile kanuni ve iş merkezlerinden her ikisi de Türkiye’de bulunmayanlar dar mükellef olarak sadece Türkiye’de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirileceklerdir

Dar mükellef gerçek kişi ve kurumlardan bazı hizmetler alınabilmektedir.

Bu hizmetlerin alınması ve belgelerinin kaydı esnasında hizmeti alan şirketlere hem gelir ve kurumlar, hem de katma değer vergisi yönünden vergi sorumluluğu doğmaktadır.

KDV Kanunun 6/b maddesine göre hizmet ifalarında işlemin (hizmetin) Türkiye’de yapılmış sayılması için, hizmetin Türkiye’de yapılması veya hizmetten Türkiye’de faydalanılması gerekmektedir.

Buna göre Dar mükellef kurumlardan alınan hizmetlerde KDV Kanunun 9.Maddesi gereği Sorumlu Sıfatı ile KDV yapılması gerekmektedir.

Konaklama işletmelerinde ;

2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ; otel, motel, pansiyon, tatil köyü ve benzeri konaklama tesislerinde sunulan geceleme hizmetlerinde KDV oranının (% 8) olarak uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre ;

Geceleme hizmeti bu işletmelerde oda veya yer tahsis etmek suretiyle verilen, tesiste günlük yatma-barınma-kalma hizmetidir. Konaklama tesislerinde geceleme hizmetinin dışında ayrıca yemek, eğlence, spor, ütü, kuru temizleme gibi hizmetler de verilebilmektedir. Konaklama tesisinde verilen bu hizmetlerden geceleme hizmeti satın almaksızın yararlanılması halinde bu hizmetler ayrıca tabi oldukları oranda vergilendirilir.

Bunun yanı sıra geceleme hizmeti satın alanlara verilen bu hizmetlerin, konaklama tesisleri tarafından ayrıca faturalandırılması ya da geceleme hizmetine ilişkin faturada geceleme bedelinin dışında ayrıca gösterilmesi halinde de söz konusu hizmetler ait oldukları oranda vergilendirilir.

Ancak, geceleme hizmeti dışında olup mutad olarak geceleme hizmeti kapsamında sunulan hizmetlere ilişkin bedellerin, geceleme bedeline dahil edilerek geceleme-konaklama bedeli olarak tek bir bedel alınması ve fatura edilmesi halinde geceleme hizmeti ile birlikte bu hizmetlere de geceleme bedeli kapsamında (% 8) oranında KDV uygulanmaktadır.

II-KONUNUN ACIKLANMASI

Turizm işletmeleri geceleme hizmetini alacak müşterilerini ; kendi bünyelerindeki pazarlama departmanı kanalı ile buldukları gibi seyahat acenteleri vasıtası ile de bulabilmektedir. .

Seyahat acenteleri yurt içindeki hizmet veren seyahat acentaları olduğu gibi uluslar arası arana da hizmet veren yabancı seyahat acentaları da olmaktadır.

Seyahat Acentelerinin Geceleme Hizmetleri İçin Verdikleri Aracılık Hizmetleri

1 nolu KDV Uygulama Tebliğinin ilgili bölümü aşağıdaki gibidir.

Geceleme hizmetinin seyahat acenteleri aracılığıyla verilmesi halinde hizmeti veren konaklama tesisleri faturayı seyahat acentesine düzenleyebilmektedir. Bu durumda seyahat acenteleri hizmeti alan kişi veya kuruluşlara ayrıca bir hizmet faturası düzenlemektedir.

2007/13033 sayılı Kararnamenin eki (II) sayılı listenin (B) bölümünün 25 inci sırasında parantez içi hüküm olarak, “1618 sayılı Kanun hükümlerine göre Kültür ve Turizm Bakanlığından işletme belgesi almış seyahat acenteleri tarafından müşteriye aktarılan geceleme hizmet tutarı ve bu hizmete ilişkin aracılık bedellerine de konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmetlerinin ait olduğu oran uygulanır.” ibaresi yer almaktadır.

Buna göre, geceleme hizmet bedelinin seyahat acentesi tarafından hizmeti fiilen alan kişiye aktarılmasında, aktarılan geceleme hizmeti ve buna ilişkin komisyon toplamına (% 8) KDV oranı uygulanır.

Acentenin geceleme hizmetine aracılık karşılığında konaklama tesisine fatura düzenlemesi halinde bu faturada gösterilen bedel üzerinden de (% 8) KDV hesaplanır

Ancak, acentelerin müşteriye düzenlediği faturada yer alan toplam tutarın, geceleme hizmeti ile buna ilişkin komisyon ücreti dışındaki kısmı ise genel oranda KDV'ye tabidir.

Seyahat acenteleri, geceleme hizmeti vermeyip bu hizmete aracılık etmektedirler. İndirimli oran uyguladıkları tutarlar, konaklama işletmesince müşteriye sunulan ve kendileri tarafından müşteriye aktarılan konaklama hizmet bedeli ile buna ilişkin aracılık hizmet bedelidir. Bu nedenle seyahat acentelerinin bu işlemlerle ilgili olarak 3065 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında iade talebinde bulunmaları mümkün değildir

Denilmektedir .

Yabancı Seyahat Acentalarından Alınan Aracılık hizmetlerinde KDV

Bilindiği üzere Kanuni ve iş merkezlerinden her ikisi de Türkiye’de bulunmayanlar, dar mükellef kurum olarak tanımlanmış olup ,bu mükellefler sadece Türkiye’de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirilecektir.

KDV Kanunun 9.maddesi gereği

“ . Mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanunî merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığı, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabilir.”

Denilmektedir.

İşletmeler yabancı seyahat acentaları ile yapılan sözleşme gereği acentaların gönderdiği geceleme müşterilerine (konaklama müşterilerine) ait faturaları gelen müşterilere düzenlemekte ayrıca acentalardan yapılan hizmete ilişkin komisyon faturası gelmektedir.

Yurt dışı acentaların vermiş olduğu hizmet karşılığında hizmetten Türkiye de yararlanıldığı için KDV Kanunun 9.maddesi gereği sorumlu sıfatı ile KDV hesaplanıp beyan edilmesi gerekmektedir.

Yurt dışında bulunan acentalardan alınan hizmet geceleme hizmetine aracılık karşılığında alınan hizmet olup,yapılacak sorumlu sıfatı ile KDV 'nin geceleme hizmetlerinde verilen %8 oranından hesaplanması gerekmektedir.

Ancak, Mali İdare 2007/13033 sayılı Kararnamenin eki (II) sayılı listenin (B) bölümünün 25 inci sırasında parantez içi hüküm olarak, "1618 sayılı Kanun hükümlerine göre Kültür ve Turizm Bakanlığından işletme belgesi almış seyahat acenteleri tarafından müşteriye aktarılan geceleme hizmet tutarı ve bu hizmete ilişkin aracılık bedellerine de konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmetlerinin ait olduğu oran uygulanır." İbaresinden yola çıkarak Yurt dışı acentelerden alınan bu hizmetin %18 oranında vergilenmesi gerektiği yönünde görüş bildirmektedir.

III-SONUC

Vergi Usul Kanununun 3.maddesinde " Vergi kanunları lafzı ve ruhu ile hüküm ifade eder. Lafzın açık olmadığı hallerde vergi kanunlarının hükümleri, konuluşundaki maksat, hükümlerin kanunun yapısındaki yeri ve diğer maddelerle olan bağlantısı gözönünde tutularak uygulanır."

Denilmektedir.

Turizm işletmelerinin yurt dışı acentalardan aldıkları hizmet ,yabancı müşterilere verilecek olan geceleme hizmetine aracılık yapmaktır. Bu hizmetin yurt içi acentadan alınması ile yurt dışı acentadan alınmasının herhangi bir farkı yoktur.

Yurtiçi acentadan hizmet alan işletme %8 KDV öderken yurt dışı acentadan hizmet alan işletmenin %18 oranında (sorumlu sıfatı ile) KDV ödemesi Anayasanın eşitlik ilkesine de aykırı bulunmaktadır.

Kaldı ki bu işletmeler ülke turizmine katkıda bulunmak sureti ile ülkeye döviz girdisi sağlamaktadır.

Turizm sektörünün içinde bulunduğu durum ortada iken ve sektöre katkı yapılacak destekler uygulanmakta iken işletmelerin bu şekilde incelemeye alınıp ,ceza ile karşı karşıya bırakılmasını anlamak mümkün değildir.

Mali İdarenin bu konuya açıklık getirerek , yurt içi acenta ile çalışan işletme ile yurt dışı acenta ile çalışan işletme arasındaki vergilendirme farkını ortadan kaldırması gerekmektedir.